

A Pénzügyminisztérium közleménye a 2020. évre szóló munkavédelmi és munkaügyi ellenőrzési irányelvekről

Az állami foglalkoztatási szerv, a munkavédelmi és munkaügyi hatóság kijelöléséről, valamint e szervek hatósági és más feladatainak ellátásáról szóló 320/2014. (XII. 13.) Korm. rendeletben jelöli ki a Kormány a munkavédelemmel és a munkaügyi hatósági tevékenységgel kapcsolatos közigazgatási feladatok ellátására a munkavédelmi, valamint a munkaügyi hatóságokat.

A munkavédelmi hatóság, valamint a munkaügyi hatóság az ellenőrzési tevékenységét a foglalkoztatáspolitikáért felelős miniszter (a továbbiakban: miniszter) által megállapított és közzétett ellenőrzési irányelv alapján végzi.

A munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Mvt.) 81/A. §-a alapján a következő irányelveket adom ki.

I. Általános elvek

1. A munkavédelmi szakmai tevékenység az európai jogi aktusok és a hazai szabályozások maradéktalan megtartására és érvényesítésére, ezáltal a munkahelyeken az elsődleges megelőzés szolgálatára épüljön. A szakmai tevékenység tükrözze a megelőzésre irányuló szemléletet, a munkavédelmi hatósági ellenőrzések során mutatkozzon meg az elkötelezettség a munkavédelem társadalmi hasznossága iránt.

2. A foglalkoztatáspolitikáért felelős miniszter, valamint a munkavédelmi ellenőrzést végző hatóság célja, hogy a munkavédelmi előírások végrehajtását és a megelőzést szolgáló tájékoztató, felvilágosító tevékenységével következetesen elősegítse az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzésre vonatkozó szabályok ellenőrzését és megtartását. A rendelkezésre álló erőforrásaival a munkavédelmi hatóság növelje az ellenőrzések hatékonyságát, különös tekintettel az építésgazdaság általános fejlesztését, az építőanyagok hazai gyártását és a hazai építőipari alapanyag-kitermelés támogatását célzó stratégiáról és a hazai építőipari vállalkozások hatékonyságnövelésére irányuló forrás biztosításáról szóló 1031/2018. (II. 8.) Korm. határozat módosításáról szóló 1398/2019. (VII. 4.) Korm. határozatra.

3. A munkavédelmi ellenőrzés célja a munkahelyeken előforduló szabálytalanságok feltárása, az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzésre vonatkozó szabályok megtartásának biztosítása.

4. A munkavédelmi hatóság jogkövető gyakorlatában jusson érvényre a szolgáltató közhatalom elve, a bizalom, a tisztesség és a következetesség, valamint a komplexitás az egységes, fokozatos és arányos intézkedésekben.

Azoknál a munkáltatóknál, akiknél a hatósági intézkedések ellenére nem tapasztalható jogkövető magatartás, teljes hatósági szigorral kell fellépni. A munkavédelmi ellenőrzés során megállapított jogsértések miatt kiszabható szankciók alkalmazását az Mvt. és a közigazgatási szabályszegések szankcióiról szóló 2017. évi CXXV. törvény határozza meg. Az Mvt. 81-82. §-ai szerinti esetekben a súlyos veszélyeztetést megvalósító munkáltatóval szemben a munkavédelmi hatóság munkavédelmi bírságot szab ki. A munkavédelmi hatóság

közigazgatási bírságot szab ki azzal a természetes személlyel szemben, aki a szervezett munkavégzés során az Mvt. 82/D. § (1) bekezdés a)-d) pontjában meghatározott valamely magatartást megvalósítja.

II. A munkavédelmi ellenőrzés elvei

– A 2020. év kiemelt ellenőrzési, vizsgálati céljai

1. A munkavédelmi ellenőrzést végző hatóság növelje az ellenőrzések hatékonyságát azok tervezésével, az előzetes bejelentéssel végzett és elsősorban a nagy létszámú munkavállalót foglalkoztató munkáltatók gyakoribb és tartalmában részletesebb ellenőrzéseivel.

2. A munkavédelmi hatósági ellenőrzés a munkahelyen a munkabiztonsági szabályszegések és a munkaegészségügyi kóroki tényezők feltárására és vizsgálatára egyaránt térjen ki. A munkavédelmi eljárások során gyors és szakszerű eljárással segítse a munkavállalókat ért jogsértések felszámolását.

3. A munkavédelmi ellenőrzést végző hatóság minél több olyan munkahelyen folytasson munkavédelmi ellenőrzést, ahol veszélyes munkaeszközt és technológiát alkalmaznak, zajjal, kéz-karreggéssel, veszélyes anyagokkal, illetve keverékekkel, rákkeltő vagy mutagén anyagok expozíciójával, biológiai kóroki tényezők jelenlétével járó tevékenységet folytatnak.

4. A munkavédelmi ellenőrzést végző hatóság vizsgálja fokozottabban a kiemelt védelemre szoruló munkavállalók csoportjainak (fiatalkorúak, terhes, nemrégén szült, anyatejet adó nők és szoptató anyák, idősedők, megváltozott munkaképességűek, mozgáskorlátozott vagy egyéb testi fogyatékos munkavállalók) foglalkoztatási körülményeit.

5. A Pénzügyminisztérium szakmai irányításért felelős szervezeti egysége a nemzetgazdaság munkavédelmi helyzetének évenkénti áttekintéséről szóló jelentést az Mvt. 14. § (1) bekezdés e) pontja alapján elkészíti – a munkavédelmi hatóságok és az érintett minisztériumok munkavédelmi irányító tevékenységéről szóló jelentései alapján – a foglalkoztatáspolitikáért felelős miniszter részére, közzététel céljából.

– A 2020. évi kiemelten ellátandó feladatok

1. A munkavédelmi tartalmú ismeretekről fokozott mértékű tanácsadással kell segítséget adni – különösen a mikro, kis- és középvállalkozások, a magánmunkáltatók és a szakképző intézmények, a szakképzésben gyakorlati képzőként résztvevők, a közfoglalkoztatók, valamint a munkaerő-kölcsönzésben érintett munkáltatók részére –, hogy ismeret hiány miatt ne történjen szabálytalan munkavégzés, illetve ne következzen be munkabaleset vagy egészségkárosodás, valamint már az oktatás során kapjon hangsúlyt a szabályos munkavégzés, a munkahelyi egészség és biztonság.

2. A munkavédelmi ellenőrzést végző hatóságok fektessenek hangsúlyt a proaktív tájékoztatásra, tartsanak saját vagy közös rendezésű nyílt napokat. Az egyik nyílt nap „A munkában megrokkantak és elhunytak emléknapja” hetében kerüljön megrendezésre.

3. Az Mvt. 81/A. § (2) bekezdésében foglaltak alapján meghatározott feladatokkal kapcsolatban a részletes teljesítmény mutatókat a munkavédelmi ellenőrzést végző hatóságok részére a 2020. évre vonatkozó munkavédelmi szakmai teljesítmény-célkitűzés tartalmazza.

- Az ellenőrizendő főbb tevékenységi körök, szakmák, ágazatok

1. A munkavédelmi ellenőrzést végző hatóságok fordítsanak fokozott figyelmet a különösen veszélyes foglalkoztatási ágazatok munkavédelmi ellenőrzésére, mint az építőipar, a mezőgazdaság, a feldolgozóipar, a bányászat és az egészségügy.
2. A munkavédelmi oktatások tartalmi vizsgálatát a helyszíni ellenőrzésen tapasztaltak alapján, elsősorban szabálytalan munkavégzés esetén szükséges elvégezni.
3. Az építőipari kivitelezési tevékenységek célvizsgálatának elvégzésével kell a figyelmet ráirányítani az ágazat legsúlyosabb veszélyforrásaira.
4. A munkavédelmi ellenőrzést végző hatóságok az illetékességi területük gazdasági szerkezete, munkabaleseti helyzete és az ellenőrzési tapasztalataik figyelembevételére alapján tartsanak saját tervezésű célvizsgálatot az indokolt tevékenység, szakma vagy ágazat munkavédelmi ellenőrzésére és a tapasztalatokról szóló számszaki és szöveges összefoglalót küldjék meg a miniszternek.

A munkaügyi ellenőrzésről szóló 1996. évi LXXV. törvény 2/A. § (1) bekezdése alapján a következő irányelveket adom ki.

I. Általános elvek

1. A miniszter, valamint a munkaügyi ellenőrzést végző hatóság célja, hogy a 2020. évben is kiemelt figyelmet kell fordítani a munkaügyi előírások végrehajtását szolgáló felvilágosító tevékenység ellátására, igényeknek megfelelő további erősítésére oly módon, hogy az következetesen elősegítse a munkaerő-piac szereplőinek tájékoztatását.
A gazdasági fejlődés nyomán alakuló, illetve erősödő, jogkövetésre törekvő vállalkozások, valamint a munkaerőpiacra lépő munkavállalók tájékoztatása érdekében különösen fontos az egyértelmű és megbízható információk közvetítése.
2. A munkaügyi hatóság fő célja, hogy a rendelkezésre álló erőforrásaival minél hatékonyabban hozzájáruljon a gazdaság további fehéítéséhez a munkaerőpiac területén, különös tekintettel az építésgazdaság általános fejlesztését, az építőanyagok hazai gyártását és a hazai építőipari alapanyag-kitermelés támogatását célzó stratégiáról és a hazai építőipari vállalkozások hatékonyságnövelésére irányuló forrás biztosításáról szóló 1031/2018. (II. 8.) Korm. határozat módosításáról szóló 1398/2019. (VII. 4.) Korm. határozatra.
Ennek kulcsfontosságú tényezője, hogy a munkavállalók rendelkezzenek a tényleges munkaidejüknek megfelelő bejelentett jogvisztonnal, amely által több területen is előrelépés érhető el. Amellett, hogy a munkavállalók alapvető jogai érvényesülnek, csökken a jogkövető vállalkozások versenyhátránya és ez segíti a meglévő munkahelyek megtartását, illetve az új, legális (adózó) munkahelyek létesítését.
3. A munkaügyi hatósági feladatellátás során törekedni kell az országosan egységes gyakorlat további erősítésére.

4. A munkaügyi hatósági ellenőrzés, illetve eljárás alapján a munkavállaló garanciális jogainak érvényesítését, egyben a prevenciót szolgáló, a jogszabályoknak megfelelő – szükséges és arányos – intézkedéseket, jogkövetkezményeket – az eljárási határidők fokozott betartása mellett – kell alkalmazni.

II. A munkaügyi ellenőrzés elvei

1. A munkaerőpiac szereplőinek információs igényei, valamint a jogszerű foglalkoztatás támogatása céljából legalább félévente egy-egy nyílt nap formájában közvetlen tájékoztatás biztosítása szükséges az alapvető foglalkoztatási szabályokról, azok esetleges változásairól. A fő cél, hogy mind a munkavállalók, mind a munkáltatók ismerjék a munkaviszonyból származó legfontosabb jogaikat és kötelelességeiket, illetve a munkáltatók számára egyértelműen körülhatárolható legyen a betartandó és a munkaügyi ellenőrzés keretében vizsgálendő munkajogi előírások köre (prevenció).

2. A munkaügyi ellenőrzés elsődleges feladata a legsúlyosabb jogsértés, a bejelentés nélküli foglalkoztatás feltárása. Ezen túlmenően kiemelt cél a munkavállalók anyagi és munkával kapcsolatos érdekeinek biztosítása, így különösen a munkabérhez, valamint a Magyarország Alaptörvénye által is biztosított pihenőidőhöz, éves fizetett szabadsághoz való jog érvényesülésének, illetve az ezekhez kapcsolódó valóságnak megfelelő munkaidő nyilvántartására vonatkozó jogszabályok megtartásának ellenőrzése.

3. A munkaügyi ellenőrzést végző hatóságok törekedjenek az ellenőrzések arányos ágazati elosztására, arra is tekintettel, hogy a megelőző évben munkaügyi jogsértésekkel leginkább érintett ágazatok, illetve ellenőrzésbe a megelőző évben be nem vont egy-egy ágazat is a vizsgálatok része legyen.

4. A munkaügyi ellenőrzések legalább 20%-a érje el az építőipar területén működő munkáltatókat.

5. A munkaügyi ellenőrzések legalább 5%-a érje el a mezőgazdaság területén működő munkáltatókat.

Ettől eltérően a főváros területén végzett ellenőrzések esetén a munkaügyi ellenőrzések legalább 5%-a érje el a mezőgazdaság illetve a feldolgozóiparon belül az élelmiszergyártási és italgyártási alágazatok területén működő munkáltatókat. *(TEÁOR '08 Struktúrája szerint A. és C. 10. 11.)*

6. A munkavállalók rendezett jogviszonyának biztosítása és a legális (adózó) munkahelyek számának növelése érdekében bejelentés nélküli foglalkoztatás feltárása esetén a munkáltatók legalább 80%-át érintően kell vizsgálni – utóellenőrzés keretében – a döntés végrehajtását.

7. A munkaügyi ellenőrzést végző hatóságok a területi sajátosságokat figyelembe véve évente legalább egy alkalommal tartanak vizsgálatot (akcióellenőrzés, célvizsgálat), tekintettel az illetékességi terület foglalkoztatási helyzetére, a jellemző kiemelt szabálytalanságok visszaszorítása érdekében.

8. A Pénzügyminisztérium szakmai irányításért felelős szervezeti egysége a munkaügyi ellenőrzések tapasztalatairól a munkaügyi ellenőrzést végző hatóságok jelentései alapján – a

jogszabályok érvényesülésének – visszaigazolása érdekében éves összefoglaló értékelést készít.

Budapest, 2019. november 1.

V
Varga Mihály
pénzügyminiszter

